

Marian Głosek, Witold Świętosławski

Bąkowa Góra, gm. Ręczno, woj.
piotrkowskie

Informator Archeologiczny : badania 17, 225

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MIKOMA GÓRA, gm. Ręcano
rej. piotrkowski

Polskie Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Polski Środkowej
w Łodzi

Badaniami kierował dr Marian Głosek. W badaniach uczestniczył mjr Witold Świątoszowski /autor sprawozdania/. Finansowało Piotrkowskie Przedsiębiorstwo Turystyczne "Trybunalski" w Piotrkowie Tryb. Pierwszy sezon badań. Dwór obronny.

Ruiny dworu obronnego zbudowanego z miejscowego, łamanego kamienia wapiennego, położonego na wysokim wzniesieniu panującym nad doliną Pilicy, obok traktu Irządobrz - Piotrków. Budowlę wniesioną na planie prostokąta, zewnętrznie oględziny pozwoliły wyróżnić trzy pomieszczenia w jednym traktach.

Na terenie badanego obiektu wytyczono dwa wykopy:

Wykop 1 - /o wymiarach: 10 x 3 m/ objął wnętrza pomieszczenia centralnego i w założeniu miał wychodzić poza zachodni mur zewnętrzny.

Wykop nr 2 - /o wymiarach: 6 x 5 m/ wytyczono na zewnętrznie, przy wschodnim murze dworu w ten sposób, że objął zachowany fragment dołowy, będącej jak dotąd przypuszczano pozostałością baszty.

W traktach badań w wykopie nr 1, w jego części zachodniej, natrafiono na pomieszczenie w przybliżeniu prostokątne o wymiarach: 4,5 x 3 m, będące rodzajem aneksu /baszty?/, wystającym około 5,5 m poza linie zewnętrzne zachodniego muru obiektu. Wśród gruzu wapiennego i próchnicy, wypełniającego to pomieszczenie, znaleziono kilka detali architektonicznych wykonanych z piaskowca /fragmenty renesansowych odrzwi/, liczne gwóźdźki żelazne i kości psów. W środkowej części wykopa odsłonięto mur biegnący na osi północ-południe, o szerokości 2,1 m, z dobrze zachowanymi liniami, przecinający starszy mur /prawdopodobnie z narożnikami/, przylegający do niego od strony wschodniej. Nie udało się wyodrębnić funkcji starszego muru, który wystąpił w tym wykopie.

Odsłonięty w wykopie nr 2 układ murów i zachowanych fragmentów linie pozwolił stwierdzić, że nie są to pozostałości baszty, jak twierdzono w dotychczasowych opracowaniach, lecz raczej mury bramnej z zamurowanym otworem bramnym. W wykopie tym wystąpiły duże ilości silnie przemieszanego materiału zabytkowego, pochodzącego z okresu od końca XVIII wieku po okazy współczesne: liczne fragmenty ceramiki, szkła okiennego i naczyńowego /w tym kilka odcisków znaków wytwórcy/, a także trzy połówki cełgi palcówki z XIV wieku. Materiał z XVIII wieku oraz zamurowanie otworu bramnego wiązać można ze znajdującą się około 40 m od ruin dworkiem myśliwskim, wybudowanym w końcu XVIII wieku dla Stanisława Walechowskiego, marszałka Sejmu Oesterleńskiego.

W obu wykopach nie osiągnięto celów. Tegoroczne badania zmieniły w poważnym stopniu dotychczasowe poglądy na rozpoznawanie obiektu i pozwoliły wstępnie określić go jako dwór obronny. Nie udało się jednak, podjąć do określenia dokładnej chronologii dworu wiążanego wg tradycji z rycerzem - rozbójnikiem Zbigniewem Bakien z XV wieku.

Badania będą kontynuowane.

BIALA PODLASKA
ul. Dzierżyńskiego 12

Pracownia Konservacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Lublinie.

Badania prowadził mgr Jerzy Cichowski. Finansował NIK w Białej Podlaskiej. Drugi sezon badań. Zespół pałacowo-obronny /XVII-XVIII w./.

Kontynuowano badania nad fortyfikacjami ziemnymi. Założono wykop na odcinku kurtyny wschodniej rozpoznając wał i fosę na długości 53 m. Rozpoznano technikę budowy oraz materiał do wykonania umocnień. Stwierdzono, iż pierwotny kąt nachylenia wału wynosił od strony zewnętrznej - ok. 45°. Wał był zabezpieczony przed osuwaniem /np. w wyniku ostrzału/ u podstawy konstrukcją drewnianą, analogiczną jak odsłoniętą w ubiegłym sezonie - belki drewniane leżące poziomo jedna nad drugą, zabezpieczone belkami pionowo wbitymi w piasek. Powyżej odkryto słabo zachowane ślady zewnętrznej palisady tworzącej osłoniętą drogę /szerokości ok. 1,40 m/ u podstawy wału. Stwierdzono, że